

Gemeente Utrecht
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Rotterdam/Utrecht, 20 mei 2019

Telefoon: 06 52533502
Kenmerk: JV

Zienswijze op visie en uitnodigingskader energielandschap Rijnenburg

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Op 3 april 2019 heeft uw College de plannen voor de ontwikkeling van een energielandschap in de polders Rijnenburg en Reijerscop gepresenteerd, in de vorm van een Conceptvisie energielandschap Rijnenburg en Reijerscop en een Concept uitnodigingskader op hoofdlijnen. Hierin wordt een visie gepresenteerd op de ontwikkeling van een energielandschap met wind- en zonne-energie waarin toekomstige woningbouw niet wordt uitgesloten. Het uitnodigingskader geeft de eisen en wensen weer die de gemeente hanteert bij de beoordeling van de initiatieven die in dit kader worden ingediend.

Namens het 'consortium' ontwikkelaars Eneco, BHM Solar en Rijne Energie geven wij in deze brief graag onze zienswijze op de visie en het uitnodigingskader. Eneco, BHM Solar en Rijne Energie werken sinds 2016 samen en hebben een grote bijdrage geleverd in het participatieve proces om te komen tot verschillende ontwikkelscenario's voor het gebied. In deze zienswijze geven wij verder invulling aan het proces dat wij nodig achten voor de ontwikkeling en realisatie van een energielandschap.

Visie energielandschap

- 1. Ambitie:* het College zet voor de polders Rijnenburg en Reijerscop een stevige ambitie neer waar wij als initiatiefnemers graag invulling aan geven. We streven daarbij naar een hoge energieopbrengst om zo een bijdrage te leveren aan de Utrechtse energieopgave. Wel is het voor ons belangrijk te blijven streven naar een goede balans tussen de leefbaarheid in en om het plangebied en de opwek van energie. Tevens denken we dat het belangrijk is rekening te houden met een toekomstige combinatie met woningbouw in Rijnenburg om de haalbaarheid en het langer duurzaam in stand houden van het energielandschap te bevorderen.
- 2. Financiële onderbouwing en verwachtingen:* de visie geeft een breed pakket aan voorwaarden weer, waar door de initiatiefnemers bij de uitwerking van plannen invulling aan moet worden gegeven. Bijvoorbeeld een aantal bovenwettelijke maatregelen ten aanzien van de plaatsing van windmolens (afstand en geluid). Dit is dus een voorbeeld van de noodzaak om een goede balans te vinden in het gebied tussen de impact van de energie-installaties en de leefbaarheid. Daarnaast stelt u als eis de ontwikkeling van natuur en de verbetering van fiets- en wandelroutes. Wij zien hiervan de meerwaarde, zeker ook voor de bewoners van het gebied. Naar ons idee ontbreekt een onderbouwing van de gemeente hoe deze elementen in samenhang financieel moeten worden gezien. Anders gezegd, wat wordt er precies verwacht van initiatiefnemers in de uitwerking van de plannen? Welke elementen dienen geïncorporeerd te worden in de business case van wind- en zonne-energie en voor welke elementen neemt de gemeente Utrecht zelf de

verantwoordelijkheid? Graag zouden wij scherper krijgen wat er precies van ons als initiatiefnemers wordt gevraagd c.q. verwacht in de planuitwerking.

3. *Bouw- en onderhoudswegen in combinatie met fiets- en wandelroutes:* de visie noemt specifiek een aantal recreatieve verbindingen die verbeterd en/of toegevoegd dienen te worden, waarbij versterking van de Ringkade het meest wenselijk wordt geacht om zowel de aanleg van het energiepark als het recreatieve gebruik van de polder te faciliteren. Wij snappen deze wens en willen in onze planuitwerking trachten hier zo goed mogelijk invulling aan te geven. Tegelijkertijd betekent dit wel dat op voorhand al keuzes worden gemaakt ten aanzien van bijvoorbeeld het transport gedurende de bouwfase van het wind- en zonnepark. Dit lijkt ons geen goed idee, aangezien het lastig is om in deze vroege fase, zonder dat turbineposities en de locatie van zonnevelden bekend zijn, dit aspect al concreet uit te werken en vast te leggen. Ons advies zou hier zijn om de verbetering van fiets- en wandelroutes als ambitie en koppelkans te beschouwen maar niet als beperkende voorwaarde in de planuitwerking.
4. *Participatieplan:* in de visie staat vermeld dat voorafgaand aan de bestemmingsplanprocedure een participatieplan moet worden opgesteld door initiatiefnemers en stakeholders waarin een aantal zaken moet zijn opgenomen. Daarbij verwijst de visie onder meer naar de noodzaak van een regeling van vergoedingen voor grondeigenaren en omwonenden. Op dit punt adviseren wij een duidelijke knip te maken tussen deze twee categorieën (grondeigenaren en omwonenden). De manier waarop we afspraken maken met grondeigenaren over een verdeelsleutel kunnen we vastleggen in een participatieplan, echter bij het indienen van het initiatief is volgens het uitnodigingskader (zie ook punt 7 in deze reactie) al een afspraak met de grondeigenaren vereist. Wij stellen voor om in overleg met de grondeigenaren tot een verdeelsleutel te komen waarbij de vergoedingen op een eerlijke manier worden verdeeld onder de eigenaren. De wijze waarop we dit doen kan in het uiteindelijke participatieplan worden beschreven. Graag vernemen wij van u of dit een juiste interpretatie is van het uitnodigingskader.

In het participatieplan staat naar ons idee centraal hoe wij in overleg met relevante stakeholders komen tot een nader uitgewerkt voorstel voor compensatie, waarbij omwonenden zonder grond jaarlijks een vergoeding ontvangen vanuit het windpark. Daarnaast lijkt het ons wenselijk dat, voordat het participatieplan wordt opgesteld, duidelijk is hoe met het rendement wordt omgegaan en wat de vertaling van 'delen in de winst' betekent. U benoemt daarbij onder de participatie-eisen specifiek inwoners en bedrijven. Bedoelt u dat deze doelgroepen via een energiecoöperatie kunnen delen in de winst of ook in een andere vorm?

5. *Gebruik Best Beschikbare Technieken (BBT):* als voorwaarde wordt gesteld dat er gebruik wordt gemaakt van de BBT op het gebied van windmolens om zo eventuele hinder zoveel mogelijk te voorkomen. Wij kunnen ons als initiatiefnemers prima vinden hierin. Wel vragen wij ons af op welke wijze door de gemeente wordt getoetst en beoordeeld op dit vlak. Graag zien wij hier een nadere uitwerking voor.
6. *Kostenverhaal op initiatiefnemers:* de afgelopen twee jaar is door alle partijen (gemeente en initiatiefnemers) veel werk verricht in het participatieve proces met stakeholders om te komen tot scenario's en het concept uitnodigingskader. Ook in verdere planuitwerking zal er van alle partijen inzet, en hiermee kosten, worden gevraagd. Onduidelijk is welke kosten uiteindelijk op de initiatiefnemers 'verhaald' gaan worden door de gemeente. Wij zouden hier graag meer inzicht in willen krijgen.

Uitnodigingskader

7. *Grondposities:* wij hebben als initiatiefnemers de afgelopen jaren vrijwel zonder grondposities gewerkt aan de uitwerking van scenario's. Hierbij zijn veel uren en kosten gemaakt, zonder de zekerheid dat dit uiteindelijk ook zal leiden tot projectuitwerking en – realisatie. In het uitnodigingskader wordt een initiatiefnemer gedefinieerd als een samenwerking tussen ontwikkelaar, coöperatie en grondeigenaren. Hieruit maken wij op dat het noodzakelijk is om met grondeigenaren tot samenwerking te komen en zo ook daadwerkelijk gronden te hebben om tot planuitwerking te komen. Klopt deze aanname? Wat wordt er verwacht ten aanzien van (de afspraken over) grondposities op het moment (najaar 2019) dat, conform planning van de gemeente, plannen ingediend kunnen/moeten worden?
8. *Eisen en wensen in het uitnodigingskader:* in het concept uitnodigingskader staat onderaan vermeld dat de wensen worden uitgedrukt in investeringen en rendementsverlies. Het is ons niet duidelijk wat hiermee precies wordt bedoeld en wat er op dit vlak van ons als initiatiefnemers wordt gevraagd of verwacht. Graag zouden wij hier meer duidelijkheid over krijgen.
9. *Slagschaduw:* we merken dat er zorgen zijn over (de overlast van) slagschaduw van windmolens. Als consortium hebben we al vroeg in het proces aangegeven slagschaduw maximaal te willen beperken. In deze reactie willen we graag nogmaals toelichten wat wij bedoelen met 'maximaal beperken' van slagschaduw. Slagschaduw is vooral hinderlijk in afgesloten ruimten waar zonlicht binnenvalt. Dus woningen en bedrijven. We zorgen ervoor dat wanneer de zon schijnt, en er dus slagschaduw kan optreden, de molen wordt stilgezet als de slagschaduw een raam van een woning zou binnenvallen. Omdat de zon een vaste baan langs de horizon maakt gedurende het jaar, de molen door middel van sensoren kan registreren of de zon schijnt, en er een nauwkeurige kaart van het gebied met de locaties waarbinnen slagschaduw kan optreden (ramen in woningen waarbij de schaduw van de molen naar binnen kan vallen) gemaakt wordt, kan goed bepaald worden of de molen al dan niet stilgezet moet worden. Met deze maatregel wordt de overlast van slagschaduw tot een absoluut minimum beperkt. We nemen de resultaten en effectiviteit van deze maatregel uiteraard mee in de rapportages.
10. *Zoekgebied zon:* in het uitnodigingskader zijn de zoekgebieden voor zonne-energie weergegeven. Hierbij is erg veel ruimte gelaten tussen de verschillende gebieden. Het is ons onduidelijk waarom deze ruimte is gepland tussen de zoekgebieden. De zoekgebieden zijn momenteel niet groot genoeg om volledig gebruik te maken van de aansluitcapaciteit. Door te veel ruimte te houden tussen de zoekgebieden is er minder woningbouw mogelijk in de toekomst. We zouden daarom willen voorstellen de zoekgebieden samen te voegen.

Bovenstaande vragen en opmerkingen gaan voor ons als initiatiefnemers over belangrijke onderwerpen in relatie tot het vervolgproces en het uitwerken en indienen van plannen. Wij benadrukken hier tevens de noodzaak om transparant en helder te (blijven) communiceren over de vervolgstappen om te komen tot een energielandschap. Tevens is het naar ons idee essentieel om de vaart in het proces te houden en zo min mogelijk vertraging op te lopen in de nog te nemen stappen. Dit is niet alleen voor ons maar voor alle betrokken stakeholders waardevol en zorgt hiernaast voor een betrouwbare gemeente als bevoegd gezag.

Wij zijn erg benieuwd naar uw reactie op onze vragen en opmerkingen en de verwerking ervan in de definitieve visie en het definitieve uitnodigingskader. Uiteraard zijn wij beschikbaar om een nadere toelichting te geven, indien u dit wenselijk acht.

Graag ontvangen wij een bevestiging van ontvangst van deze brief.

Met vriendelijke groet,

Eneco Solar & Wind

Jorrit Visser

Jorrit.visser@eneco.com

BHM Solar

Freek Wisseloo

freek.wisseloo@bhmsolar.nl

Rijne Energie

Guido van Loenen

guido.vanloenen@gmail.com